

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019- - Nr.
I Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma keisti:

1) Kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašą ir šių atostogų trukmės aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ (toliau – Aprašas);

2) Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ (toliau – Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašas).

Dėl Kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės aprašo

Pirmiausia pažymėtina, kad iki 2017 metų liepos 1 d., tai yra iki įsigaliojant Aprašui visiems švietimo įstaigų (mokyklų ir švietimo pagalbos įstaigų) pedagoginiams darbuotojams buvo taikomos pailgintos atostogos. Įsigaliojus Aprašui tokios teisės neteko švietimo pagalbos centrų ir tarnybų pedagoginiai darbuotojai. Atsižvelgdami į tai ir į Lietuvos Respublikos darbo kodekse įtvirtintą darbo teisės subjektų lygybės principą, Nutarimo projektu siūlome pakeisti Aprašą ir numatyti, kad:

1) dauguma pedagoginių darbuotojų, kurie turėjo teisę į pailgintas atostogas iki 2017 m. liepos 1 d., išsaugotų tokią teisę;

2) mokytojams, dirbantiems pagal neformaliojo vaikų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo programas, ir pagalbos mokiniui specialistams atostogos suteikiamos nepriklausomai nuo juridinio asmens, su kuriuo darbuotojas sudarė darbo sutartį, pagrindinės veiklos, o atsižvelgiant į darbo pobūdį.

Pagal Nutarimo projekto nuostatas teisę į pailgintas atostogas įgytų dauguma pedagoginių darbuotojų, kurie tokią teisę turėjo iki 2017 m. liepos 1 d. Tai yra švietimo pagalbos centrų ir tarnybų mokytojai, įgyvendinantys neformaliojo švietimo programas, ir pagalbos mokiniui specialistai, teikiantys psichologinę, specialiąją pedagoginę ir socialinę pedagoginę pagalbą (psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas, surdopedagogas, tiflopedagogas, psichologo asistentas) (iš viso 261 pareigybė). Tačiau teisės į pailgintas atostogas (lyginant su teisiniu reguliavimu, galiojusi iki 2017 m. liepos 1 d.) netektų švietimo pagalbos centrų ir tarnybų

pedagoginiai darbuotojai, tiesiogiai nedirbantys su nepilnamečiais asmenimis (neformaliojo ugdymo organizatoriai, metodininkai, švietimo pagalbos padalinių vadovai, direktoriaus pavaduotojai, švietimo pagalbos įstaigų vadovai (iš viso 430 pedagoginių darbuotojų).

Šiame kontekste pažymėtina, kad specialiąją pedagoginę bei psichologinę pagalbą ne visada teikia atskiras juridinis asmuo – pedagoginė psichologinė tarnyba. Savivaldybės, vadovaudamosi Švietimo pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 883, neretai steigia švietimo pagalbos įstaigą, kuri be specialiosios pedagoginės ir psichologinės pagalbos teikia švietimo informacinę, socialinę pedagoginę, konsultacinę ir kitą pagalbą. Tačiau pagal Aprašą šių įstaigų pedagoginiams darbuotojams, teikiantiems specialiąją pedagoginę, psichologinę pagalbą ar socialinę pedagoginę pagalbą, pailgintos kasmetinės atostogos neskiriamos, nors vykdo analogiškas funkcijas kaip ir pedagoginėse psichologinėse tarnybose dirbantys pagalbos mokiniui specialistai. Atsižvelgdami į tai, siūlome numatyti, kad pailgintos kasmetinės atostogos skiriamos ne pedagoginių psichologinių tarnybų, bet švietimo įstaigų pagalbos mokiniui specialistams, teikiantiems psichologinę, specialiąją pedagoginę ir socialinę pedagoginę pagalbą. Švietimo įstaigų sąvoka apimtų mokyklas, pedagogines psichologines tarnybas ir kitas švietimo pagalbos įstaigas.

Informuojame, kad savivaldybėse veikia 54 švietimo pagalbos įstaigos, vykdančios pedagoginių psichologinių tarnybų funkcijas, iš jų 24 juridiniai asmenys įsteigti kaip pedagoginės psichologinės tarnybos. 30 juridinių asmenų veikia kaip švietimo pagalbos tarnybos ar švietimo centrai. Švietimo pagalbos tarnybose ir švietimo centruose yra įsteigta 35 specialiųjų pedagogų, 28 logopedų, 53 psichologų, 11 socialinių pedagogų pareigybių.

Švietimo pagalbos centruose yra įsteigtos 134 mokytojų, dirbančių pagal neformaliojo švietimo programas, pareigybės.

Nutarimo projektu taip pat siūloma, kad mokytojams, dirbantiems pagal neformaliojo vaikų švietimo, profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo programas, atostogos suteikiamos nepriklausomai nuo juridinio asmens, su kuriuo darbuotojas sudarė darbo sutartį, pagrindinės veiklos, o atsižvelgiant į darbo pobūdį. Pritarus siūlomam reguliavimui teisę į pailgintas atostogas (lyginant su teisiniu reguliavimu, galiojusi iki 2017 m. liepos 1 d.) įgytų kitų švietimo teikėjų 222 mokytojai, dirbantys pagal neformaliojo švietimo ir profesinio mokymo programas.

Pagal Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą tam tikras formaliojo ir neformaliojo švietimo programas turi teisę vykdyti ne tik mokykla (juridinis asmuo, valstybės narės juridinio asmens ar kitos organizacijos padalinys, įsteigtas Lietuvos Respublikoje teisės aktų nustatyta tvarka, kurio pagrindinė veikla yra formalusis arba (ir) neformalusis švietimas (Švietimo įstatymo 2 straipsnio 12 dalis), bet ir kitas švietimo teikėjas (įstaiga, įmonė, organizacija, taip pat valstybės narės juridinis asmuo ar kita organizacija ar jų padaliniai, įsteigti Lietuvos Respublikoje, kuriems švietimas nėra pagrindinė veikla) (Švietimo įstatymo 2 straipsnio 34 dalis). Pavyzdžiui, ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo programas vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas (Švietimo įstatymo 7 straipsnio 4 dalis, 8 straipsnio 2 dalis), neformaliojo vaikų švietimo programos – neformaliojo vaikų švietimo ir kitos švietimo įstaigos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai (Švietimo įstatymo 15 straipsnio 2 dalis). Profesinio mokymo programos taip pat turi teisę vykdyti ne tik profesinio mokymo įstaiga (mokykla ar kita įstaiga, kurios pagrindinė veikla – profesinis mokymas), bet ir laisvasis mokytojas ir kitas profesinio mokymo teikėjas (bendrojo ugdymo mokykla, įstaiga, organizacija, įmonė, kuriai profesinis mokymas nėra pagrindinė veikla) (Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 2 straipsnio 11 ir 14 dalys). Atsižvelgdami į tai, kad juridinis asmuo priskiriamas mokyklai ar kitam švietimo teikėjui pagal pagrindinę veiklą, o tai nelemia mokytojų darbo pobūdžio, manome, kad nepagrįstai diskriminuojami mokytojai, dirbantys ne mokyklose, nes jiems pagal Aprašą nesuteikiamos pailgintos kasmetinės atostogos. Pažymėtina, kad mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, kito neformaliojo vaikų švietimo ir profesinio mokymo programas, funkcijos, atsakomybė, kvalifikaciniai reikalavimai yra vienodi ir nepriklauso

nuo darbdavio pagrindinės veiklos, todėl ir darbo sąlygos kasmetinių atostogų prasme neturi būti diskriminuojančios.

Pedagogų registro duomenimis, kituose švietimo teikėjuose, tai yra įstaigose, įmonėse, organizacijose, kuriems švietimas nėra pagrindinė veikla, dirba 109 neformaliojo švietimo mokytojai ir 35 mokytojai, dirbantys pagal pirminio formaliojo profesinio mokymo programas. Preliminarus papildomas lėšų poreikis, laikantis nuostatos, kad papildomai apmokama 20 darbo dienų, tai yra vienas mėnuo per metus – 174,6 tūkst. Eur metams, iš jų: darbo užmokesčiui – 133,8 tūkst. Eur (144 etatai x 929 Eur (mokytojų vidutinis atlyginimas – Statistikos departamento duomenimis) = 133,8 tūkst. Eur) socialinio draudimo įmokoms – 40,8 tūkst. Eur.

Kadangi duomenys apie mokytojus, dirbančius kitiems švietimo teikėjams pagal tęstinio formaliojo profesinio mokymo programas, Pedagogų registre nėra kaupiami, atlikome minėtų teikėjų apklausą. Pagal apklausos duomenis kitiems švietimo teikėjams pagal darbo sutartis dirba 78 mokytojai, įgyvendinantys tęstinio formaliojo profesinio mokymo programas. Iš jų 10 suteikiamos pailgintos kasmetinės atostogos, 15 dirba virš 36 valandų per savaitę. Todėl Nutarimo projektu siūlomas pakeitimas turėtų įtakos 68 mokytojų kasmetinių atostogų trukmei. Preliminarus papildomas lėšų poreikis, laikantis nuostatos, kad papildomai apmokama 20 darbo dienų, tai yra vienas mėnuo per metus – 82,5 tūkst. Eur metams, iš jų: darbo užmokesčiui – 63,2 tūkst. Eur (68 etatai x 929 Eur (mokytojų vidutinis atlyginimas – Statistikos departamento duomenimis) = 63,2 tūkst. Eur) socialinio draudimo įmokoms – 19,3 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad preliminarus papildomas lėšų poreikis yra sąlyginis, kadangi mokymo procesas mokiniams paprastai neorganizuojamas mokinių atostogų metu. Atsižvelgdami į tai, manome, siūlomam pakeitimui nereikia papildomo lėšų poreikio.

Pažymėtina, kad siūlomu reguliavimu nebūtų plečiamas pedagoginių darbuotojų, turėjusių teisę į pailgintas atostogas iki 2017 m. liepos 1 d., sąrašas, tačiau keičiama jo sudėtis atsižvelgiant į pedagoginių darbuotojų vykdomas funkcijas. Lyginant teisinį reguliavimą iki 2017 m. liepos 1 d., de facto pedagoginių darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, skaičius sumažėtų. Teisę įgytų kitų švietimo teikėjų 222 mokytojai, dirbantys pagal neformaliojo švietimo programas, o teisės netektų švietimo pagalbos centrų ir tarnybų 430 pedagoginiai darbuotojai, kurių darbas neatitinka Darbo kodekso 138 straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos prašymu į Nutarimo projektą įtraukti 8 punkto techninio pobūdžio pakeitimai, kurie įgyvendintų Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 4, 16, 18, 19, 20, 21, 26, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo nuostatas bei padėtų išvengti interpretacinių netikslumų taikant Kai kurių kategorijų darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašo ir šių atostogų trukmės aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496.

Dėl Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašo

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas), kuris įsigaliojo 2018 m. rugsėjo 1 d., 8 straipsniu išdėstyto 5 priedo 4, 14 ir 20 punktuose numatyta sutrumpinta konkreti mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas, darbo laiko norma per savaitę neatsižvelgiant į įstaigos, su kuria mokytojas sudaro darbo sutartį, pagrindinę veiklą. Atsižvelgdami į tai ir į tai, kad Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašo nuostatos prieštarauja Įstatymui ir diskriminuoja mokytojus, dirbančius švietimo pagalbos įstaigose ir kituose švietimo teikėjuose, siūlome keisti Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašo 4.1 papunktį ir numatyti, kad sutrumpintas darbo laikas nustatomas mokytojams, dirbantiems pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas, o ne tam tikrose įstaigose dirbantiems mokytojams. Pažymėtina, kad mokytojų, dirbančių bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, neformaliojo švietimo įstaigose, kolegijose, specialiuosiuose vaikų

auklėjimo ir globos namuose, funkcijos, atsakomybė, kvalifikaciniai reikalavimai yra vienodi kaip ir mokytojų, dirbančių pagal analogiškas programas kitiems švietimo teikėjams ir švietimo pagalbos įstaigose, todėl ir darbo sąlygos darbo laiko prasme turi būti vienodos.

Pritarus siūlymui, Sutrumpinto darbo laiko normų ir apmokėjimo tvarkos aprašo 4.1 papunktis atitiktų Įstatymą, o mokytojo darbo laiko norma priklausytų nuo darbo funkcijų, o ne nuo darbdavio pagrindinės veiklos. Atsižvelgiant į lygiateisiškumo principą bei realias darbo sąlygas mokytojams, dirbantiems ne tik mokyklose, bet ir švietimo pagalbos įstaigose bei kitiems švietimo teikėjams, būtų nustatyta sutrumpinta darbo laiko trukmė.

Šis pasiūlymas turėtų įtakos švietimo pagalbos centruose (134 mokytojai) ir kitiems švietimo teikėjams (144 mokytojų pareigybės) dirbančių mokytojų darbo laiko trukmei. Preliminarus lėšų poreikis siūlymui dėl sutrumpintos darbo laiko normos, laikantis nuostatos, kad papildomai apmokama už keturias darbo valandas 278 mokytojų pareigybėms: darbo užmokesčiui – 373,6 tūkst. Eur metams (278 x 4 val. x 7 Eur x 4 sav. x 12 mėn. = 373,6 tūkst. Eur); socialinio draudimo įmokoms – 114 tūkst. Eur. Iš viso: 487,6 tūkst. Eur metams. Pažymėtina, mokytojams, dirbantiems pagal neformaliojo švietimo ir formaliojo profesinio mokymo programas, biudžetinėse įstaigose nuo 2018 m. rugsėjo 1 d. jau taikoma sutrumpinta darbo laiko norma. Atsižvelgdami į tai, manome, kad siūlomam pakeitimui nereikia nurodyto papildomo lėšų poreikio.

Mūsų nuomone, Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų neprireiks dėl aukščiau įvardintų priežasčių. Manome, kad iš valstybės biudžeto finansuojamos įstaigos Nutarimo projekte pateiktą pasiūlymą turėtų įgyvendinti iš jau patvirtintų įstaigoms asignavimų.

Informuojame, kad pedagoginių darbuotojų atostogų ir darbo laiko trukmės klausimą svarstė Darbo santykių komisija prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 19 d. posėdyje ir Lietuvos Respublikos trišalė taryba 2017 m. gruodžio 12 d. posėdyje. Lietuvos Respublikos trišalė taryba pritarė pakeitimams. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos siūlymu Nutarimo projektą pakartotinai teikėme derinti Lietuvos Respublikos trišalės tarybos nariams (Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2019 m. balandžio 26 d. raštas Nr. SR-1621). Lietuvos Respublikos trišalės tarybos nariai buvo informuoti, kad iki nurodyto termino negavus pastabų ir pasiūlymų, bus laikoma, kad pastabų ir pasiūlymų projektams nėra. Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija informavo, kad pastabų ir pasiūlymų projektams neturi, kiti Lietuvos Respublikos trišalės tarybos nariai pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

Nutarimo projektas derintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Finansų ministerija. Į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlymą atsižvelgta. Nutarimo projektas su Finansų ministerija suderintas be pastabų. Nutarimo projektui pastabas pateikė ir Lietuvos švietimo centrų darbuotojų asociacija, Panevėžio rajono švietimo centras (persiųsta Lietuvos Respublikos Seimo narės Guodos Burokienės 2018 m. vasario 19 d. raštu Nr. SN-S-10), Lietuvos pedagoginių psichologinių tarnybų vadovų asociacija. Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų pateikiami derinimo pažymoje.

Nutarimo projektas neprieštaruoja Europos Sąjungos teisės aktams, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas nėra notifikuohtinas Europos Komisijai.

Nutarimo projekto teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, nes Nutarimo projektu naujas teisinis reguliavimas nenustatomas ar esamas reguliavimas iš esmės nekeičiamas.

Siekiant gauti pastabų ir pasiūlymų iš suinteresuotų asmenų ir visuomenės, nutarimo projektas paskelbtas Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Švietimo ir mokslo ministerijos Teisės skyriaus (vedėja Rūta Palevičienė (tel. (8 5) 219 1104, el. p. Ruta.Paleviciene@smm.lt) patarėja Jurgita Šerpatauskienė (tel. (8 5) 219 1202, el. p. Jurgita.Serpatauskiene@smm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Derinimo pažyma, 2 lapai.
4. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2019 m. balandžio 26 d. rašto Nr. SR-1621 kopija, 6 lapai.
5. Lietuvos Respublikos Seimo narės Guodos Burokienės 2018 m. vasario 19 d. rašto Nr. SN-S-10 kopija, 3 lapai.
6. Lietuvos švietimo centrų darbuotojų asociacijos 2018 m. vasario 22 d. rašto Nr. S-3 kopija, 3 lapai.
7. Lietuvos pedagoginių psichologinių tarnybų vadovų asociacijos 2019 m. kovo 7 d. rašto Nr. S-04 kopija, 2 lapai.
8. Lietuvos švietimo centrų darbuotojų asociacijos 2019 m. kovo 6 d. rašto Nr. S-3 kopija, 3 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Algirdas Monkevičius